

Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova

VSTUPNÍ ANTIFONA Srov. Jer 31.3

Bůh nás miloval věčnou láskou a otevřel nám v srdci svého Syna pramen milosti a slitování.

Uvedení do bohoslužby A

Celé lidstvo mluví o lidském srdci jako o síle a obrazu lásky. není tedy divu, že i Ježíš Kristus se takto vyjadřuje. Jeho Srdce tiché a pokorné, jak říká sám o sobě, je zdrojem lásky. V úctě před ním se skláníme a pokorně se vyznáváme ze svých poklesků, kterými jsme jeho Srdce zraňovali.

Nebo:

Boží zjevení se děje postupně podle chápání člověka. Neznamená to, že člověk Boha stále lépe poznává, ale spíše, že si stále víc uvědomuje, jak nepochopitelná je Boží skutečnost, a že nejvhodnější řečí o Bohu by bylo mlčení. Ale přesto už proroci Starého zákona postihli něco z tajemství Božího bytí, totiž Boží lásku. A v Ježíši dostala tato láska viditelnou podobu.

Uvedení do bohoslužby B

Staří pohané věřili na kouzelná slova. My to ještě známe z pohádek. Ale kouzelná slova existují i dnes! Jsou to slova, která vycházejí z lidského srdce. Jsou to slova lásky. Ta dovedou i dnes otvírat skálu zatvrzelých myslí. Dnes je svátek Pána Ježíše jako Učitele této lásky. Dnes je svátek Nejsvětějšího Srdce Páně a my se zde té lásce máme učit. Pozdravme našeho Učitele s pokornou důvěrou.

Uvedení do bohoslužby C

Dnes máme slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, svátek jeho lásky, a tu znovu slyšíme jeho naléhavé pozvání: „Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi starostmi, a já vás občerstvím.“ Než budeme slavit památku, jak Pán Ježíš s křížem vynesl naše hříchy na Golgotu, jak tam roztrhl zápisy našich hříchů, složme svá břemena hříchů, jimiž jsme obtíženi, vyznejme se z nich a litujme je.

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Všemohoucí Bože, oslavujeme Srdce tvého milovaného Syna, s vděčností si připomínáme veliká dobrodiní jeho lásky k nám a prosíme tě: dej, ať je nám jeho Srdce nevyčerpatelným zdrojem tvých darů a milostí. Neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Nebo:

Bože, tvé milosrdenství nám otvírá nekonečné poklady lásky v Srdci tvého milovaného Syna, zraněném našimi hříchy; děkujeme ti za všechno, co pro nás Kristus vykonal, a prosíme tě: dej, ať je naše oddaná služba také dostiučiněním za naše viny. Neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Pátá kniha Mojžíšova představuje sbírku skvostných homilií vložených do úst Mojžíše, velkého vůdce východu z Egypta. Úryvek, který dnes čteme, je skrz naskrz prochnut zaměřením a vlastním zaujetím teologické školy, která měla svůj lesk na konci 7. století před Kristem. Téma zde rozvíjené se pojilo k teologii milosti a vyvolení. Když Izraelité uvažovali o situaci svého národa uprostřed národů okolních, viděli zásadní rozdíl. U kořene spásy nestojí člověk, ale Bůh: Izrael je ve starém Orientě bezvýznamným národem, a přece se stává adresátem zjevení a vyvolení, protože Pán ho miluje, Boží láska je pramenem dějin spásy. Oni byli jediný národ, o kterém se říkalo, že je Bohem vyvolený, že jej vede sám Bůh.

1. ČTENÍ Dt 7,6-11 *Z lásky k vám si vás vyvolil Hospodin.*

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu:

„Jsi lidem zasvěceným Hospodinu, svému Bohu; tebe si vyvolil Hospodin, tvůj Bůh, abys mu byl zvláštním lidem mezi všemi národy na povrchu země.

Hospodin si ve vás zalíbil, vyvolil si vás ne proto, že byste byli četnější než všechny národy; vždyť jste mezi všemi národy nejmenší! Jen z lásky k vám, a proto, že Hospodin zachovává přísahu, kterou se zavázal vašim otcům, vyvedl vás mocnou rukou a vykoupil z domu otroctví, z ruky faraóna, egyptského krále.

Pochop tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, je pravý Bůh, věrný Bůh, který zachovává smlouvu a lásku až do tisícího pokolení k těm, kdo ho milují, kdo dbají na jeho příkazy, ale trestá právě toho, kdo jej nenávidí, tím, že ho zahubí; nebude odkládat, ale potrestá právě toho, kdo jej nenávidí. Proto zachovávejte příkazy, zákony a ustanovení, které vám já dnes přikazuji, a plňte je!“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 103,1-2.3-4.6-7.8+10 Odp.: 17a

Odp.: Hospodinova láska od věků - pro ty, kdo se ho bojí.

Veleb, duše má, Hospodina, - vše, co je ve mně, veleb jeho svaté jméno! -
Veleb, duše má, Hospodina - a nezapomeň na žádné z jeho dobrodiní!

Odp.

On odpouští všechny tvé viny, - on léčí všechny tvé neduhy. - On vykupuje
tvůj život ze záhuby, - on tě věnčí láskou a slitováním.

Odp.

Hospodin koná spravedlivé skutky, - zjednává právo všem utlačeným. -
Oznámil své plány Mojžíšovi, - izraelským synům své skutky.

Odp.

Hospodin je milosrdný a milostivý, - shovívavý a nadmíru dobrotivý. -
Nejedná s námi podle našich hříchů - ani podle našich vin nám neodplácí.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Sloveso milovat a jeho odvozeniny zaznívají opakovaně v úryvku Janova
prvního listu. Láska se v pohledu tohoto apoštola představuje ve dvou
rozměrech, které se mezi sebou hluboce prolínají. První obrací náš pohled
vzhůru a je základní: „Láska je z Boha, láska je Bůh.“ Je to on, kdo první
miloval, a jeho láska je viditelná, zkušenostní a hmatatelná v osobě Pána Ježíše.
Druhý rozměr lásky v našem horizontu se rodí z předešlého. Kdo je milován
Bohem, zase sám miluje bratry a sestry. To zaznívá v závěti, kterou nám Ježíš
zanechal v poslední večer svého pozemského života: „To je mé přikázání:
Milujte se navzájem, jako jsme já miloval vás.“ Tato láska se od našeho
společenství s Bohem rozšiřuje, spojuje nás a sbližuje s našimi bratry a sestrami.

2. ČTENÍ 1Jan 4,7-16 Bůh si nás zamiloval.

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milování, milujme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo
miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože
Bůh je láska.

V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého
jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho.

V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval
nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy.

Milování, když nás Bůh tak miloval, máme se i my navzájem milovat.
Boha nikdo nikdy nespatriil. Když se milujeme navzájem, Bůh zůstává v nás a
jeho láska je v nás přivedena k dokonalosti. Že zůstáváme v něm a on v nás,
poznáváme podle toho, že jsme od něho dostali jeho Ducha. My jsme očití
svědkové toho, že Otec poslal svého Syna jako spasitele světa.

Kdo vyznává, že Ježíš je Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu. My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mt 11,29ab

Aleluja. Vezměte na sebe mé jho, praví Pán, -
a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Ve své velekněžské modlitbě Pán Ježíš děkuje, že Boží zjevení je určeno maličkým. Jako Otec sděluje celé své tajemství a svůj život Synovi, tak Kristus zjevuje a dává Božský život svým učedníkům, kteří jsou také nazýváni maličkými a jsou podobni Pánovým chudým Starého zákona. Ježíš tu připomíná židovský obraz jha, kterým se symbolicky označovala zákonná, zvykem zachovávaná pravidla, a tvrdí, že jeho jho netlačí a netíží, protože on je tichý a pokorný srdcem. Srdce v biblické mluvě představuje vnitřní a hlubokou skutečnost osoby: Ježíš tedy věřícímu nabízí přilnutí a důvěrnost a dává pokoj ducha. Proto k němu přicházejí všichni maličcí, upracovaní a obtíženi.

EVANGELIUM Mt 11,25-30 *Jsem tichý a pokorný srdcem.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš se ujal slova a řekl:

„Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým; ano, Otče, tak se ti zalíbilo.

Všechno je mi dáno od mého Otce. A nikdo nezná Syna, jenom Otec, ani Otce nezná nikdo, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit.

Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek. Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

UČEBNICE LÁSKY

„Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před mudrlanty a rozumáři, a zjevil jsi je maličkým!“ Které to věci má Pán Ježíš na mysli? Jaké je tajemství dnešního svátku jeho Božského Srdce? Rozumářům je toto tajemství Srdce Ježíšova skryté, protože se jim zdá moc sentimentální. Mudrlantům zůstává tajemství Ježíšova Srdce skryté, protože jeho úctu rozměňují na různé

výlevy citů a ctí Ježíšovo Srdce způsobem dětinským. Ctít Ježíšovo Srdce po způsobu maličkových znamená jít do školy prostých lidí, učit se zbožnosti našich maminek, učit se lidové moudrosti. Lidová moudrost ztotožňuje stav srdce člověka s ním celým. Ona ví, že dějiny celého lidstva jsou dějinami lidských srdcí. Tam, kde je mír v srdci, tam je mír i v celém domě. Známe přece lidové rčení, že někdo uzavřel druhého do svého srdce, a když to slyšíme, hned víme, že si ho zamiloval.

Ještě silnější výraz je: „daroval mu své srdce“. A když o někom slyšíme, že má srdce na pravém místě, tu hned víme, že se ho nemusíme bát, že mu můžeme důvěřovat. Když naopak slyšíme: „Ten má srdce hned v gatích,“ tu je nám jasné, že na toho člověka není spolehnutí. Co člověk neumí, to pokazí - to je stará zkušenost. Proto se lidé musí stále něčemu učit. Konají se kursy a školení. A naše úcta Nejsvětějšího Srdce je takovou školou: školou Boží Lásky. A není to škola snadná. Máme se v ní učební látku učit nejen znát, ale máme se naučit podle ní i žít, jednat podle pravidel života v lásce. Proto má tato škola tolik tříd. Je víc než nějaká ta devítiletka či dvanáctiletka; je to škola na celý život. Náplň školení vystihl svatý Pavel v epištole k Efesanům: „Abyste byli schopni pochopit celou šíři a hloubku Kristovy lásky,“ a hned dodává: „I když to přesahuje lidské chápání.“

Dobře, že nám připomíná, že to přesahuje naše chápání, že se za celý život nenaučíme všechno, a za to, co se naučíme, budeme zavázáni vděčností Duchu svatému, našemu Učiteli. To nás uchrání od samolibého pocitu elitních chovanců výlučného ústavu pro ty nejhodnější: budeme umět zůstat vždy pokorní. Naší učebnicí je Kristovo Srdce, Kristovy rány, Kristova obětavá láska. Máme se naučit ji následovat a jednat také tak. Na obrazech křížové cesty nacházíme dvě zastavení lidského soucitu: Veroniku a plačící ženy. Jak Veronika, tak jeruzalémské ženy přicházely ke Kristu se soucitem a láskou, ale Veroniku Pán odměnil a ženy pokáral. Proč ten rozdíl? Veroničina láska se projevila činem, jde a chce mu pomoci, jak umí. Ženy jen stály, plakaly a litovaly ho. Kristus obrací jejich lásku a také naši lásku správným směrem: „obraťte svůj soucit ke svým dětem, obraťte lásku ke mně v lásku ke svým bližním, k lidem kolem sebe, služte jim, pomáhejte jak umíte a bude to služba mně samotnému.“

To je základní poučka ve škole Boží lásky: Miluj Boha ve svém bližním. Tvá láska ať není planým citem, ale účinnou pomocí. Kristus jde stále kolem tebe s křížem lidských hříchů na rameni. Den co den můžeš s Veronikou podávat roušku své pomoci, stírat prach z jeho tváře na jeho lidských bratrích a sestřích. On tě odmění tím, že budeš stále více podoben jemu, že získáš tvář jeho láskyplné vlídnosti. Když v roce 1967 jeden doktor v Jižní Africe provedl první transplantaci lidského srdce, vzbudilo to úžas po celém světě. Tato mohutná pumpa, podivuhodný sval, neúnavně pracující, jehož zastavení na chvíli znamená smrt člověka, že by bylo možno v člověku vyměnit jako porouchanou součástku v motoru? Ale srdce je v našem povědomí něco víc, než

jen sval. Je to symbol celé lidské osobnosti, mravního stavu člověka: „ten má dobré srdce,“ říkáme. Lékaři nám říkají, že v dnešní lidské společnosti 40% lidí umírá na onemocnění srdce, a z těch zbývajících velké procento má srdce více či méně nemocné. Jsme společnost s nemocným srdcem.

Tato diagnóza však platí i v tom druhém, symbolickém smyslu. Lidská srdce se zatvrzují, kamení. Jen menšina lidí má dobré srdce. Co se s tím dá dělat? „Na srdce jsou přece lázně.“ Jsou také lázně na srdce duchovní? Ano, jsou to naše chrámy. Je tu Boží lékař, Pán Ježíš, který nám nabízí také transplantaci srdce: „Vezmu z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce citlivé, abyste jednali podle mých příkazů lásky.“ Na onemocnění srdce nás, lidí dnešní doby, nabízí Pán lázeňskou kúru: „Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, já vás občerstvím. Učte se žít ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem a naleznete pro své duše odpočinek.“ Dnes jsme tu shromážděni kolem lázeňského pramene tohoto stolu Páně. Budeme sem chodit na duchovní rehabilitaci svého srdce pravidelně? Přivedeme sem i lidi kolem sebe? Aby i oni si tu oddechli a zotavili se a našli pokoj svým srdcím? Modleme se proto častěji modlitbu: „Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň naše srdce podle srdce svého.“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Bratři a sestry, my víme, že Ježíšovým Srdcem se nemíní tělesný orgán, ale sama podstata jeho bytosti, a On nás vyzývá: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Srdce Pána Ježíše je štědré ke všem, kteří ho vzývají. Abychom se snažili žít v jeho následování, poprosme ho: Srdce Ježíšovo, zdroji života a svatosti:

Pomáhej Církvi, aby dokázala světu věrně ukazovat lásku tvou a našeho nebeského Otce.

Vlij do srdcí našich mladých bratří touhu po kněžské službě, odvahu poslechnout tvé volání a s vírou tě následovat.

Lidé, kteří ve svém životě lásku ještě nepoznali a nezažili, ať potkají lidi laskavé a hodné.

Lidé, kteří se zatvrdili utrpenou křivdou, ať najdou novou odvahu k důvěře.

Povzbuzuj pokřtěné k náročnosti v duchovním životě, aby se nespokojovali jen s povrchním poznáním tebe.

Pomáhej křesťanům, aby proměňovali dary tvé lásky v obětavou a milosrdnou lásku ke svým bližním.

Uč nás svým slovem i obětí, abychom tě neustále více milovali.

Dopřej milost lítosti v poslední chvíli těm umírajícím, kteří se na svou smrt dostatečně nepřipravili.

Pane, náš Bože, ty přicházíš k člověku s dobrotou a láskou, nikým nepohrdáš a žádného člověka neopouštíš. Dej, ať stále čerpáme z velikosti tvé lásky, kéž i my umíme jít životem ve svorné lásce a následujeme tak Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Lidé si vymysleli různé podoby bohů: boha pomsty, boha úrody, boha války. Boha odpouštějící lásky nevymyslel nikdo, taková představa lidskému myšlení odporuje. To, co hlásá dnešní starozákonní čtení, Boha, který je milosrdný a milující, to muselo být prorokům zjeveno samotným Bohem.

1. ČTENÍ Oz 11,1.3-4.8c-9 *Obrací se ve mně srdce.*

Čtení z knihy proroka Ozeáše.

Toto praví Hospodin:

„Když byl Izrael ještě chlapcem,
zamiloval jsem si ho
a z Egypta jsem povolal svého syna.
Já jsem Efraima učil chodit,
bral jsem je na svá ramena,
ale nechtěli uznat, že jsem se o ně staral.
Pouty laskavosti jsem je táhl,
provazy lásky;
byl jsem k nim jako ti,
kdo zdvihají dítě ke svým tvářím,
a skláněl jsem se k němu, abych mu dal najíst.
Obrací se ve mně srdce,
rozněcuje i soucit.
Nebudu jednat podle žáru svého hněvu,
nezničím znovu Efraima,
neboť jsem Bůh, a ne člověk,
jsem Svatý uprostřed tebe,
a nevzplanu hněvem.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Iz 12, 2-3.4bcd.5-6 Odp.: 3

Odp.: S radostí budete vážit vodu - z pramenů spásy.

Bůh je má spása! - Bez obavy mohu doufat. - Hospodin je má síla a má chvála, - stal se mou spásou. - S radostí budete vážit vodu - z pramenů spásy.

Odp.

Děkujte Hospodinu a vzývejte jeho jméno! - Hlásejte mezi národy jeho díla, - zvěstujte vznešenost jeho jména!

Odp.

Zpívejte Hospodinu, neboť učinil velkolepé věci, - ať je to známé po celé zemi! - Plesejte a jásejte, obyvatelé Siónu, - neboť velikým uprostřed vás je Svätý Izraele.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Tajemství své lásky zjevil Bůh světu v Kristu Ježíši a svätý apoštol Pavel se cítí být povolán, aby je hlásal. Poslouchejme, s jakým nadšením se pokouší zobrazit Boží lásku.

2. ČTENÍ Ef 3,8-12.14-19 *Poznat Kristovu lásku přesahující všechno poznání.*

Čtení z listu svätého apoštola Pavla Efesanům.

Bratři a sestry!

Ačkoli já jsem méně než nejnepatrnější ze všech křesťanů, byla mi dána tato milost: zvěstovat pohanům nevystižitelné Kristovo bohatství a jasně ukázat všem, jak se uskutečňuje ono tajemné rozhodnutí. Od věků bylo skryté v Bohu, Stvořiteli všeho, nyní se však skrze Církev ukázala přerozmanitá Boží moudrost knížatům a mocnostem v nebi. Tak od věčnosti určil, že to vykoná skrze našeho Pána Krista Ježíše. Protože jsme s ním spojeni, smíme s důvěrou a volně přistupovat k Bohu, když věříme v Krista.

Proto klekám na kolena před Otcem, od něhož mají původ všechny rody na nebi i na zemi, a prosím ho: ať vám ze své bohaté božské slávy dá to, že ve vás zesílí skrze jeho Ducha vnitřní člověk, aby Kristus vírou přebýval ve vašem srdci, abyste zakořenění a upevnění v lásce byli schopni pochopit - jako všichni ostatní křesťané - celou tu šířku a délku, výšku i hloubku, poznat Kristovu lásku přesahující všechno poznání a dosáhnout plné míry Božích darů.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mt 11,29ab

Aleluja. Vezměte na sebe mé jho, praví Pán, -
a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. Aleluja.

Nebo: 1 Jan 4,10b

Aleluja. Bůh si nás zamiloval -

a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Pán Ježíš se musel znovu a znovu ospravedlňovat před zbožnými židy, že se stýká s hříšnými a špatnými lidmi. Proto i dnešní čtení evangelia je nám, hříšníkům, opravdu radostnou zvěstí, neboť jsme vykoupeni a obmyti krví našeho Spasitele: „jeden z vojáků mu kopím probodl bok a hned vyšla krev a voda.“

EVANGELIUM Jan 19,31-37 *Probodl mu kopím bok a vyšla krev a voda.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Protože byl den příprav, takže mrtvá těla nesměla zůstat na kříži přes sobotu - tu sobotu totiž byl velký svátek - požádali židé Piláta, aby byly ukřižovaným přeraženy nohy a aby byli sňati.

Přišli tedy vojáci a přerazili kosti prvnímu i druhému, kteří byli s Ježíšem ukřižováni. Když však přišli k Ježíšovi, viděli, že už je mrtvý. Proto mu kosti nepřerazili, ale jeden z vojáků mu kopím probodl bok a hned vyšla krev a voda.

Ten, který to viděl, vydává o tom svědectví a jeho svědectví je pravdivé. On ví, že mluví pravdu, abyste i vy věřili. To se stalo, aby se splnil výrok Písma: 'Ani kost mu nebude zlomena'. A na jiném místě v Písmu se říká: 'Budou hledět na toho, kterého probodli'.

Slyšeli jsme slovo Boží.

PROČ CTÍME JEŽÍŠOVO SRDCE

Vážíme si geniálních lidí a velkých učenců a máme k nim úctu. Rádi o nich čteme knihy a životopisné romány a jejich spisováním se zabývají největší spisovatelé. Nespokojují se tam však vypsáním objevů a velkých činů svých hrdinů. Píší i o jejich lidských stránkách, protože vědí, že nic tak jejich hrdinu čtenáři nepřiblíží, jako poznání, že měli dobré, lidské srdce. Co tím míní naše řeč, když velebí člověkovu srdce? Srdce je pro nás zosobněním lidskosti, pramenem, jímž prýští z člověka bohatství jeho osobnosti, tykadlem, jímž vychází vstříc srdcím druhých lidí a navazuje s nimi spojení. Svatý Augustin to vyjádřil slovy: „Srdce umí promluvit k srdci.“ Že svatý Augustin téměř věcem dobře rozumí, pochopili už ve středověku. Tehdy dávali každému světcovi a světici, když je zobrazovali, nějaký znak, aby se podle toho poznalo, který světec je to zobrazován: Pavlovi meč, Davidovi harfu, Barboře kalich s hostií, Vavřinci rošť, mučedníku palmu, učenci knihu. Když rozhodovali, co bude znakem Augustina, nedali mu ani knihu jako velkému teologovi, ani světlo jako

církevnímu učiteli, ani meč jako obhájci víry před bludy. Dali mu za znak planoucí srdce. Považovali za důležitější zdůraznit lidem spíš jeho laskavé srdce, než jeho velkou učenost.

Tato událost nám snad pomůže pochopit, co je podstatou naší úcty k Ježíšovu Srdci. Že je to uchvácení věřícího člověka poznáním základní pravdy našeho vykoupení, že totiž Bůh přijal naše lidské srdce. Sotva by se našel jiný způsob, který by lépe vyjádřil, že Bůh má nás lidi opravdu rád. Bůh to mohl zařídit tak, že by nám spasení oznámil anděl, že by nás k pokání volal prorok. Ale on věděl, že jen taková věc na člověka tak zapůsobí, že je schopna jím pohnout, která zapůsobí na jeho srdce. A na srdce zapůsobí, srdcem pohne zas jen řeč srdce jiného, jak už to vystihl Augustin. Proto přijal Bůh lidské srdce, protože chtěl k lidem mluvit řečí, které rozumějí všichni lidé, nejen chytří a vzdělaní, ale i ti nejprostší, i děti. Ne každý má hlavu na chápání velkých myšlenek, ale každý, kdo má kus lidského srdce, pochopí, když slyší, že kdosi vycedil poslední krev svého srdce, aby jej zachránil od smrti. A v praxi je tomu také tak, že je-li kdo získán pro Krista, neděje se to cestou precizní argumentace, logiky rozumu, ale cestou srdce.

Sebe přesnější důkazy jsou studené, nejsou-li prohráté dobrým srdcem a laskavou osobností. V tom bylo tajemství účinnosti Kristových slov na lidi, v tom je tajemství hlásání Boha dodnes. Svatého Augustina nepřesvědčily argumenty teologů, ale dojala jej laskavá slova biskupa Ambrože, k slzám jej dojaly jeho písně, církevní hymny, které slyšel zpívat v kostele. V knize o svém obrácení píše: „Jak jsem se rozplakal, můj Bože, když jsem slyšel v kostele zpívat hymny a písně, jak jsem byl uchvácen tímto líbezným hlasem Církve, tvé Nevěsty. Pronikal do mého srdce, probudil ve mně zbožnost, která se jako vlny zvedala stále výš a výš a slzy se mi řinuly z očí.” Při těchto slovech si musím mimochodem vzpomenout na náš kostelní zpěv. Je také tak krásný, nadšený, ze srdce jdoucí, že by pohnul k slzám nevěřícího, vlažného, odpadlého člověka, když vstoupí do kostela? Pamatuj na to, když při mši svaté zpíváš, a zpívej vždy nejen ústy, ale i srdcem!

I dnes má náš zpěv svou podmanivost a moc, je-li vroucí, upřímný a srdečný! Kolik lidí, kteří ze strachu, z oportunistu, sobectví nebo lakoty odpadli kdysi od víry, je dojatých a rozechvělých, když slyší zpívat dávné písně svého mládí, jak je zpívali v kostele. Kolika je to prvním ťuknutím milosti na jejich srdce, aby našli cestu zpět. Kolika je Augustinova cesta srdce také jejich cestou spásy: poznají hodného člověka, vlídné slovo, pobyt ve zbožné rodině, mezi hodnými lidmi a kůra na jejich srdci roztaje. Mnoho bylo už napsáno a namudrováno, v čem je vlastně ta skrytá síla Církve, její přitažlivost, která jí získává stále nové a nové přívržence ve všech dobách, generacích a společenských vrstvách. My křesťané to víme: Kristovo Srdce bije v Církvi skrytě, ale účinně. To je tedy podstata a smysl úcty k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu: náš Bůh není jen Bohem velemoudrým, velemocným, vševědoucím a věčným. Kdyby byl jen to, stačilo by to na uznalé pokývnutí hlavou, na uznání,

že je náramný a velkolepý, ale dál nic, za obdivem by následovala lhostejnost. Náš Bůh má však kromě toho božského také nádherné lidské a laskavé srdce, které ti, človče, nabízí. Chce být tvým přítelem, chce tě mít rád, ba už měl dřív, než tys uslyšel jeho jméno. Buďme přátelé, říká ti. A co ty na to můžeš jiného, než s radostí přitakat a svým srdcem k němu přilnout.

První pátky v měsíci jsou dny, kdy se scházejí ti, kteří jej už poznali, k přátelskému rozhovoru s ním. Můžeš-li, přijdi také. Ale nemůžeš-li ve všední den, nic nevádí, praví přátelé si nic nevyčítají. Poslouchej, co ti jeho Láska poví. Když má někdo „srdce na jazyku“, víme, že si na něj máme dát pozor, že je upovídaný. Člověk žije srdcem, srdce je centrála. Proto i Ježíš začíná obnovu světa obnovou lidského srdce. „Srdce nové, srdce čisté stvoř ve mně, Bože,“ modlí se jménem nás všech Církev. Úcta Ježíšova Srdce není nic sentimentálního, nýbrž je to přihlášení se do školy, ve které je učebnicí Ježíšova láska, dobrota, způsob jednání a způsob života. To je pravé a ryzí následování Krista. Barokní lidová zbožnost vytvořila jakousi čítanku, slabikář Ježíšova Srdce: litanie k Božskému Srdci Páně. Když se pokusíme hlouběji zamyslet, jaké pojmy se skrývají za básnickými metaforami barokní představivosti, najdeme v ní vpravdě učebnici Ježíšovy lásky.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Pán Ježíš nás vyzývá: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Abychom jeho příklad mohli následovat, prosme:

Srdce Ježíšovo, zdroji života a svatosti,
pomáhej Církvi, aby dokázala věrně ukazovat světu tvou lásku.

Biskupy a kněze učíš spolehlivými nástroji svých záměrů.

Vlij do srdcí našich mladých bratří touhu po kněžské službě, odvahu poslechnout tvé volání a s vírou tě následovat.

Přiveď svět k uznání projevů tvé lásky v dějinách lidstva.

Nauč lidi chápat, že veliké věci může poznávat pouze pokorný člověk.

Povzbuzuj pokřtěné k náročnosti v duchovním životě, aby se nespokojovali jen s povrchním poznáním tebe.

Pomáhej křesťanům, aby proměňovali dary tvé lásky v obětavou a milosrdnou lásku ke svým bližním.

Uč nás svým slovem i obětí, abychom tě neustále více milovali.

Dopřej milost lítosti v poslední chvíli těm umírajícím, kteří se na svou smrt dostatečně nepřipravili.

Bože, ty nikým nepohrdáš a žádného člověka neopouštíš. Dej, ať stále čerpáme z velikosti tvé lásky a vydáváme o ní svědectví. Pro lásku tvého Syna, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Boží láska, která je naší jedinou nadějí, zahrnuje všechny lidi. Proto nevyklučujeme ze svých modliteb nikoho a volejme:

Za ty, kdo hledají Boha, a za vyznavače jiných náboženství.

Za lidi, kterým je Bůh a duchovní život lhostejný.

Za ty, kdo se dali do služeb ďábla a Boha mají za svého nepřítele.

Za upokojení těch, kdo šíří nenávist, násilí a strach.

Za naše nepřátele, za ty, kdo nám ukřivdili, a za ty kterým jsme ublížili.

Za lidi, kteří nám jsou lhostejní, a za ty, s kterými si nerozumíme.

Za všechny, kdo jsou sami se sebou spokojeni, nic jim nechybí a nemají potřebu hledat spásu.

Za lidi spoutané zlem a hříchem i za ty, kdo si svou vinu nechtějí přiznat.

Za opuštěné a osamocené, nemocné a staré lidi, kteří trpí pocitem méněcennosti a zbytečnosti.

Za všechny lidi, kteří touží po lásce, a za ty, jejichž láska byla zrazena.

Za ty, kterým neumíme pomoci, a za ty, jejichž bolesti a starosti neznáme.

Pane, přijmi naši nedokonalou modlitbu jako projev starostlivosti o tento svět a důvěry ve tvou dobrotu. Tobě buď chvála na věky věků. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Dnešní liturgie nám obrazem Boha jako dobrého pastýře připomíná, jak nesmírně něžně zachází Pán v celé řadě případů se svým stádem. Je to příprava na horlivost, s jakou jde pastýř z evangelijního podobenství, které dnes čteme, hledat zatoulanou ovci. Série sloves obsahuje všemožné odstíny Boží pozornosti vůči člověku: vyhledám, ujmu se, budu pečovat, vysvobodím je, shromáždím, přivedu je do bezpečí, povedu je na tučnou pastvu, odpočinou si, rozptýlené přivedu zpět, obvážu zraněné, budu je střežit, budu je pást. Pastýř se sklání nad zraněnou ovci, aby ji uzdravil, chodí po opuštěných místech a skalnatých stezkách hledat zbloudilou ovci, je klidný, až když je celé stádo pohromadě v jeho ovčinci, v pokoji a pohodě. Obraz je zvláště výmluvný v tento den věnovaný oslavě Kristovy lásky, která dává život za ovce.

1. ČTENÍ Ez 34,11-16 *Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek.*

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Tak praví Pán, Hospodin:

„Hle, já sám vyhledám své stádo a ujmu se ho. Jako se pastýř stará o své stádo, když je mezi svými rozptýlenými ovce, tak budu pečovat o své ovce a vysvobodím je ze všech míst, kam se rozprchly v mlhavém a mračném čase. Vyvedu je z národů, shromáždím je ze zemí a přivedu je do jejich vlasti, budu je pást na izraelských horách, v údolích i na zemských lučinách. Povedu je na tučnou pastvu, budou přebývat na nejvyšších izraelských horách, odpočinou si tam v dobrém ovčinci, na izraelských horách budou požívat žírnou pastvu.

Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek - praví Pán, Hospodin. Budu hledat ztracené, zpět přivedu rozptýlené, obvážu zraněné, posílím slabé, budu střežit tučné a silné, pást je budu svědomitě.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 23,2-3a.3b-4.5.6 Odp.: 1

Odp.: Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, - dává mi prodlévat na svěžích pastvinách, - vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout. - Občerstvuje mou duši.

Odp.

Vede mě po správných cestách - pro svoje jméno. - I kdybych šel temnotou rokle, - nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou. - Tvůj kyj a tvá hůl, - ty jsou má útěcha.

Odp.

Prostíráš pro mě stůl - před zraky mých nepřátel, - hlavu mi mažeš olejem, - má číše přetéká.

Odp.

Štěstí a přízeň mě provázejí - po všechny dny mého života, - přebývat smím v Hospodinově domě - na dlouhé, předlouhé časy.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Meditace o Kristově smrti zasazená do listu Římanům přemítá o velikonoční události ve světle lásky. Pán Ježíš přistupuje ke své oběti s vědomím, že se má dát jako velké znamení Otcovy lásky. Proto je naše nynější zkušenost o spáse podstatně zkušeností o lásce: „Boží láska je nám vylita do srdce.“ Tato překrásná věta líčí stav vykoupeného člověka. Po usmíření se otvírá účast na Božím životě. Ve křtu totiž máme účast na Kristových velikonocích, takže jsme zachráněni jeho životem. Je to tedy meditace radostná, která zahání všechnu tmou hříšné minulosti, a ukazuje Boha jako toho, který miluje.

2. ČTENÍ Řím 5,5-11 *Bůh dokazuje svou lásku k nám.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry!

Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán. Kristus přece v ten čas, když jsme ještě byli slabí, zemřel za bezbožníky. Vždyť sotva kdo položí život za spravedlivého - možná, že se někdo umřít odhodlá za toho, kdo je mu milý.

Ale Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme byli ještě hříšníci. Tím spíše tedy budeme zachráněni skrze něho od Božího hněvu teď, když jsme ospravedlněni jeho krví.

Neboť jestliže jsme s Bohem byli usmířeni smrtí jeho Syna v době, kdy jsme s ním byli ještě nepřáteleni, tím spíše - po usmíření - budeme zachráněni jeho životem. Ba ještě více! Smíme se i chlubit Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, protože skrze něho se nám nyní dostalo usmíření.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Jan 10,14

Aleluja. Já jsem dobrý pastýř, praví Pán, - znám svoje ovce a moje ovce znají mne. Aleluja.

Nebo: Mt 11,29ab

Aleluja. Vezměte na sebe mé jho, praví Pán, - a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Patnáctá kapitola Lukášova evangelia je jakýmsi souborem podobností: zatoulaná ovce, znovunalezený ztracený peníz a marnotratný syn jsou v popředí i jiných příběhů o znovunalezení, o lásce a záchraně. Dnes v souladu s prvním čtením nám liturgie předkládá podobnosti, jehož hlavní postavou je pastýř hledající ovci zatoulanou na srázných úbočích. Výmluvná jsou i tu slovesa zvolená Pánem Ježíšem, aby naznačil spěch a lásku pastýře, který je celý upoután na tu jedinou, jež se ztratila. Ostatní nechá, půjde za ztracenou, a když ji najde, vloží si ji na ramena, až přijde domů, svolá sousedy, radujte se! Převládajícím závěrečným motivem je radost z nalezení. Pán Bůh toužebně s otcovskou dychtivostí čeká, až se jeho vzpurný syn vrátí a přijme jeho lásku.

EVANGELIUM Lk 15,3-7 *Radujte se se mnou, protože jsem našel svou ztracenou ovci.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš pověděl farizeům a učitelům Zákona toto podobenství:

„Kdo z vás, když má sto ovcí a jednu z nich ztratí, nenechá těch devětadevadesát v pustině a nepůjde za tou ztracenou, dokud ji nenajde? A když ji najde, s radostí si ji vloží na ramena. Až přijde domů, svolá své přátele i sousedy a řekne jim: ‚Radujte se se mnou, protože jsem našel svou ztracenou ovci.‘

Říkám vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který se obrátí, než nad devětadevadesáti spravedlivými, kteří obrácení nepotřebují.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

JSOU NA SRDCE JEN PODĚBRADY ?

Když v roce 1967 doktor Bernard v Jižní Africe provedl první transplantaci lidského srdce, vzbudilo to úžas po celém světě. Tato mohutná pumpa, podivuhodný sval, neúnavně pracující, jehož zastavení na chvíli znamená smrt člověka, že by bylo možno v člověku vyměnit jako porouchanou součástku v motoru? Ale srdce je v našem povědomí něco víc, než jen sval. Je to symbol celé lidské osobnosti, mravního stavu člověka: „Ten má dobré srdce,“ říkáme. Lékaři nám říkají, že v dnešní lidské společnosti 40% lidí umírá na onemocnění srdce a z těch zbývajících velké procento má srdce více či méně nemocné. Jsme společnost s nemocným srdcem. Tato diagnóza však platí i v tom druhém, symbolickém smyslu. Lidská srdce se zatvrzují, jsou jako kamení. Jen menšina lidí má dobré srdce. Co se s tím dá dělat? „Na srdce jsou Poděbrady,“ čteme na reklamách známých lázní. Jsou také lázně na srdce duchovní?

Ano, jsou to naše chrámy. Je tu Boží lékař, Pán Ježíš, který nám nabízí také transplantaci srdce: „Vezmu z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce citlivé, abyste jednali podle mých příkazů lásky.“ Na onemocnění srdce nám, lidem dnešní doby, nabízí Pán lázeňskou kúru: „Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, já vás občerstvím. Učte se žít ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem a naleznete pro své duše odpočinek.“ Jsme tu dnes shromážděni tedy kolem takového lázeňského pramene tohoto stolu Páně. Přijdeme i příští měsíc? Budeme sem chodit na duchovní rehabilitaci svého srdce pravidelně? Přivedeme sem i lidi kolem sebe? Aby i oni si tu oddechli a zotavili se? A našli pokoj svým srdcím? Učme se znovu krásné modlitbě: Ježíši tichý, srdce pokorného, učiň srdce naše podle srdce svého.“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Náš Pán položil život za všechny lidi. Proto se modleme za celý svět a volejme:

Ujmi se svého lidu a shromáždí křesťany okolo jednoho eucharistického stolu.

Bud' stráží své Církve a pomáhej jejím služebníkům.

Ved' ty, kdo stojí v čele států a obnov a zachovej národům mír.

Prosazuj spravedlnost a uhas každé nepřátelství.

Sklíčené potěšuj, strádajícím pomoz a trpící podepři.

Zastaň se pronásledovaných, vyhnancům vrať vlast a zajatce vysvobod'.

Pokoušené posiluj, ochraňuj slabé a uzdrav nemocné.

Stůj při umírajících a zemřelým dej život věčný.

Našim přátelům a blízkým žehnej.

Kéž i v tento čas Pán povolá ty, kterým chce dát podíl na své učitelské, pastýřské a kněžské službě.

Pane, ty znáš srdce každého člověka a nejlépe víš, co kdo potřebuje. Přijmi tyto prosby jako výraz naší starosti o celé lidstvo a vyslyš je. Tobě bud' chvála a dobrořečení nyní i na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Prosíme tě, Bože, pohlédni na nevýslovnou lásku svého milovaného Syna a dej, ať nám účast na jeho oběti přináší odpuštění hříchů. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků. - Amen.

PREFACE

Ježíšovo Srdce je zdrojem milosti a spásy

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť on nás miloval do krajnosti: Vydal se za nás na smrt a dal se vyzdvihnout na kříž, aby všechno přitáhl k sobě. Z jeho probodeného srdce vytryskla krev a voda, a Církvi se otevřela studnice života; a všichni jsou pozváni, aby přicházeli a s radostí čerpali milost a spásu. A proto tě společně chválíme a se všemi nebeskými zástupy voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ Jan 7,37-38

Pán volá: Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! A z nitra toho, kdo ve mě věří, potečou proudy živé vody.

Nebo: Jan 19,34

Jeden z vojáků mu kopím probodl bok a hned vyšla krev a voda.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Bože, ty nám dáváš svátostný pokrm, veliký dar své lásky; upevňuj a rozněcuj v nás tuto lásku, abychom žili v trvalém spojení s tvým Synem a učili se ho poznávat a milovat také v našich bratřích a sestřích. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků. – Amen.